

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันจังหวัดลำปางมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจมากมาย และที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวจากทั้งในประเทศและต่างประเทศมากที่สุดคือ ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย หนึ่งเดียวในโลก ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง และอยู่ในความดูแลขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (ออป.) โดยทางศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย ได้ดูแลช้างกว่า 80 เชือก¹ ในการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ และการแสดงการชักลากไม้ในอดีตให้กับนักท่องเที่ยวที่มาชมถึงความฉลาดของช้าง ส่งผลให้ช้างได้รับอาหารประเภท กกล้วย อ้อย เป็นรางวัลจากนักท่องเที่ยว ซึ่งช้างแต่ละเชือกนั้นจะกินอาหารวันละประมาณ 200 – 300 กิโลกรัมต่อเชือก² ทำให้ช้างต้องขับถ่ายมูลออกมาเป็นจำนวนมากในแต่ละวัน จนต้องมีการศึกษาค้นคว้าในการนำมูลช้างมาแปรสภาพให้เกิดประโยชน์ เช่น นำมาหมักให้เกิดก๊าซชีวภาพ และกระดาดซึ่งกรรมวิธีและขั้นตอนต่าง ๆ ในการผลิตกระดาดนั้น เหมือนกับการผลิตกระดาดสาทุกอย่าง

กระดาดมูลช้างที่ได้สามารถนำมาผลิตเป็นสินค้าตามที่ต้องการ เช่นการทำดอกไม้ประดับ ทำกล่องกระดาด ทำโคมไฟฟ้า ทำสมุดไดอารี่ ทำปกหนังสือ หรือใช้ห่อของขวัญ ทำร่มตามแต่ต้องการ กระดาดที่ได้มาจะปราศจากกลิ่น แต่ถ้าต้องการให้มีกลิ่นหอมของธรรมชาติ ก็จะต้องนำไปผ่านขบวนการที่ผ่านกรรมวิธีในการเติมหัวเชื้อน้ำหอม โครงการนี้เป็นแห่งแรกของประเทศไทยที่สามารถแปรสภาพมูลช้างมาใช้ให้เป็นประโยชน์โดยการผลิตเป็นกระดาดมูลช้าง³

เหตุผลที่นำมูลช้างมาแปรสภาพเป็นกระดาดมูลช้างจนประสบความสำเร็จเนื่องจากได้แนวคิดว่าการทำกระดาดสาที่ทำมาจากเยื่อไม้ ฉะนั้นถ้าหากนำมูลช้างซึ่งเป็นมูลที่ได้รับการย่อยสลายกลายเป็นกาก จำพวก อ้อย กกล้วย หญ้า แล้วนำมาผ่านขั้นตอนกระบวนการผลิตก็พบว่าสามารถทำเป็นกระดาดมูลช้างได้ จังหวัดลำปางมีการอนุรักษ์ช้างไทย โดยองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ เพื่อเป็นการรักษาสัตว์แวดล้อมและใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้นมูลช้างที่ได้

¹ จากการสัมภาษณ์ ,นิปกรณ์ สิงหพุทธราถกุล ,หัวหน้าโครงการศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง ,16 สิงหาคม 2544

² เรื่องเดียวกัน .

³ จากการสัมภาษณ์ ,วันชัย อัสววิบูลย์กิจ ,เจ้าของลิขสิทธิ์กระดาดมูลช้าง ,28 สิงหาคม 2544

จะทำให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ โดยการก่อให้เกิดรายได้สำหรับกลุ่มแม่บ้านควนช้าง ของหมู่บ้านควนช้างในศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย ในอนาคตอาจจะมีการพัฒนาเป็นหนึ่งผลิตภัณฑ์ หนึ่งตำบลตามนโยบายของรัฐบาล และหลังจากที่ทำการทดลองปรากฏว่ามีการติดต่อจากนักธุรกิจต่างประเทศเช่นประเทศเยอรมัน อิสราเอล ติดต่อขอเดินทางมาศึกษาดูกระบวนการผลิตกระดาษมูลช้างและพร้อมที่จะรับซื้อกระดาษมูลช้างทั้งหมดเพื่อนำไปปูลูกมดเพื่อให้เกิดความชุ่มชื้น และเมื่อย่อยสลายก็จะกลายเป็นปุ๋ย นักธุรกิจในญี่ปุ่นและอเมริกาก็ให้ความสนใจ โดยเฉพาะนักธุรกิจชาวศรีลังกาสนใจที่จะซื้อกระดาษมูลช้างเพื่อนำไปทำเมนูอาหารในภัตตาคารและโรงแรม⁴ ซึ่งเป็นหนทางช่วยเหลือหารายได้มาสนับสนุนโครงการในศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย ในปัจจุบันงบประมาณที่ได้รับยังไม่เพียงพอ และเล็งเห็นความสำคัญในการรักษาสิ่งแวดล้อมในการนำมูลช้างมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ในแต่ละวันช้างขับถ่ายออกมาเป็นจำนวนมาก แม้จะนำมามูลช้างมาใช้ประโยชน์ เช่นหมักเป็นก๊าซใช้ในการหุงต้มและผลิตกระแสไฟฟ้า นำมาทำปุ๋ย นำมาอัดทำแท่งเพาะชำ แต่ก็ยังเหลือมูลช้างอีกเป็นจำนวนมากที่ต้องนำไปทิ้งโดยเปล่าประโยชน์

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า กระดาษมูลช้างมีโอกาและความเป็นไปได้ ควรมีการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุน กระดาษมูลช้าง ของศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย อำเภอห้วยฉัตร จังหวัดลำปาง

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุน กระดาษมูลช้างของศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย อำเภอห้วยฉัตร จังหวัดลำปาง

ขอบเขตและวิธีการศึกษา

1. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาสำหรับการค้นคว้าแบบอิสระในครั้งนี้ จะศึกษามุ่งเน้นถึงความเป็นไปได้ในการลงทุน กระดาษมูลช้างของศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย อำเภอห้วยฉัตร จังหวัดลำปาง

2. วิธีการศึกษาและเก็บข้อมูล

⁴ จากการสัมภาษณ์, นิปกรณ์ สิงห์พทุพราฎล, หัวหน้าโครงการศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย อำเภอห้วยฉัตร จังหวัดลำปาง, 16 สิงหาคม 2544

- ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยออกแบบสอบถาม นักธุรกิจชาวต่างชาติที่เข้ามาติดต่อขอซื้อกระดาษมูลช้างในศูนย์อนุรักษ์ช้างไทยจำนวน 4 ราย นักท่องเที่ยวภายในศูนย์อนุรักษ์ช้างไทยจำนวน 150 รายจากจำนวนนักท่องเที่ยวเฉลี่ยเดือนละ 5,500 คน และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อมูล การจัดหาอุปกรณ์ บุคลากร การกำหนดราคาและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

- ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ศึกษาจากหนังสือและจากการรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ เป็นการศึกษาทางด้านการตลาด ด้านการจัดการ และทางการเงิน

- การวิเคราะห์ด้านตลาด⁶ หมายถึง วิเคราะห์สภาพตลาด แนวโน้มของตลาด ส่วนประสมทางการตลาด กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย เป็นต้น เพื่อใช้กำหนดประมาณการยอดขายที่กิจการคาดว่าจะได้รับ

- การวิเคราะห์ด้านการจัดการ⁷ หมายถึง ศึกษาถึงปัจจัยการผลิต กระบวนการผลิต ที่ตั้งโครงการ สภาพโครงการ แผนงานการผลิต เครื่องจักรหรือเครื่องมือที่ใช้ในการผลิตเพื่อใช้กำหนดการประมาณค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการดำเนินงาน และการใช้กำลังคนในการผลิต

- การวิเคราะห์ด้านการเงิน⁸ หมายถึง วิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน เพื่อนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุน ซึ่งจะเป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ทางด้านการตลาด และ ด้านการจัดการ มาใช้ประกอบเพื่อให้การประเมินโครงการทั้งการประมาณการทางด้านต้นทุนและรายได้ของโครงการ มีประสิทธิภาพและถูกต้อง โดยใช้เครื่องมือทางการเงินอันได้แก่ ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period หรือ PB) , มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value หรือ NPV) และอัตราผลตอบแทนคิดลดของโครงการ (Internal Rate of Return หรือ IRR)

⁵ จากการสัมภาษณ์, เจ้าหน้าที่ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย, จำนวนผู้เข้าชมชมศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย ปี 2544.

⁶ ชัยยศ สันติวงษ์, การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ, กรุงเทพฯ : บริษัท โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2539 หน้า 42.

⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 72.

⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 138.

นิยามศัพท์

การศึกษาความเป็นไปได้ : หมายถึง การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการเพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจ และ เพื่อให้แน่ใจว่าโครงการสามารถประสบความสำเร็จ ได้รับผลตอบแทนคุ้มค่ากับเงินที่ต้องลงทุนไป⁹

กระดาษมูลช้าง : หมายถึง กระดาษที่ผลิตขึ้นมาจากมูลของช้าง โดยใช้กรรมวิธีในการผลิต เช่นเดียวกับกระดาษสา และจำหน่ายในรูปของผลิตภัณฑ์ขั้นต้น เพื่อให้ผู้ซื้อนำไปใช้หรือนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อื่นต่อไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความเป็นไปได้ในการลงทุน กระดาษมูลช้างของศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง
2. ให้ข้อมูลใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจทั่วไปในการลงทุนผลิตกระดาษมูลช้าง

⁹ เรื่องเดียวกัน , หน้า 1.